

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

דברים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

לעילוי נשמת

ר' לוי יצחק ב"ר יובל ע"ה בארוכין

נפטר ביום ה' מנחם-אב ה'תשנ"ב

ובתו מרת איידל בת ר' לוי יצחק ע"ה יעזריעלעוו

נפטרה ביום כ"ף תמוז ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י משפחתם שיחיו

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

דברים

א. בקשר לשבת הנוכחית (שבת חזון) ישנו פתגם¹ של הרב הקדוש ר' לוי יצחק מברדיטשוב נ"ע שבשבת חזון מראים את בית המקדש השלישי – ["חזון" מלשון ראייה] אלא שזו ראייה מרחוק, וזה תוכן שבת חזון.

לאור האמור יובן הקשר שבין שבת חזון לבין פרשת דברים – שהרי קביעות שבת חזון היא לעולם בפרשת דברים.

בפרשת דברים נפתח ספר משנה-תורה. למרות שהכל תורה אחת – שונה² משנה-תורה מן החומשים הקודמים בכך שמשנה-תורה נאמר לדור שנכנס לארץ ישראל והיה צורך, לכן, להזהיר בקשר לענינים מסוימים שמתחלה לא היה צורך להזהיר אודותם.

השוני שבין דור המדבר לבין הדור שנכנס לארץ הוא בזה שדור המדבר היה דור דעה³, ואנשיו היו בדרגתו של משה רבנו, שהיתה לו ראייה באלקות, ואילו אנשי הדור שנכנס לארץ כבר באו במגע עם גשמיים, ולפיכך חסרה להם הראיה באלקות. לדידם לא היתה אלא שמיעה בלבד, ככתוב: "ועתה ישראל שמע וגו"⁴.

ההבדל בין ראייה לשמיעה הוא⁵: ראיית דבר מסוים אינה מוגבלת, אין בה מיצרים והגבלות, כלומר: משראה אדם את הדבר שוב לא יזיזו שום דבר ממקומו להחזיר בו ספקות בדבר,

כיון שבעצמו ראה אותו. ברם, כשאדם שומע דבר מסוים, אף שהשמיעה נקלטת אותה שעה היטב בקרבו – הרי, בכל זאת, עלול הדבר להתערער באמצעות קושיא. פרט זה מוכיח שגם בשעה שהענין נקלט, לכאורה, גם אז הוא בהגבלה.

לפיכך, – ב"משנה-תורה", שנאמר לדור שנכנס לארץ, שלא היתה לו אלא בחינת שמיעה באלקות – יש צורך לצוות על מסירת נפש וכדומה, דברים שלדור המדבר לא היה צורך לצוות ולהזהיר עליהם.

עם זאת, למרות שהדור שנכנס לארץ היה בדרגה פחותה מזו של דור המדבר, היה לו גם יתרון שלא היה בדור המדבר – עליו נאמר, לגבי דור המדבר: "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה וגו"⁶, והכוונה לשילה ולירושלים⁷ – לאחר הכניסה לארץ.

הטעם לכך הוא – משום שדוקא מתוך הירידה עצמה, מתוך שהחלו בני ישראל לבוא במגע עם דברים גשמיים, בדרגות נחותות, ניתנה ההזדמנות לביצוע הכוונה האמתית, בנין מנוחה ונחלה.

נמצא שתוכן שבת פ' דברים מציין שני ענינים הפכיים: (א) ירידה גדולה. (ב) דוקא מתוך הירידה – באה אמיתיות העליה.

וענין זה גם בשבת חזון – שני ההפכים: מצד אחד חלה שבת זו ב"תשעת הימים", ויתרה מזו – היא השבת שלפני תשעה באב, זמן החורבן, ואילו מצד שני – דוקא ע"י הירידה עתידה לבוא תכלית העליה, כפי

(1) ראה רשימות הצמח צדק לאיכה עמוד 45.
(2) ראה מגילה לא, ב. לקוטי תורה במדבר יז, ג. ושם נסמן.

(3) ראה לעיל ע' 35 הערה 18.
(4) דברים ד, א. ראה לקוטי תורה ריש פרשת ואתחנן: דרגת הראיה שהצליח מזה להביא גם בדור שנכנס לארץ – לא היתה אלא בחינת ראייה מרחוק וכו'.
(5) וככה תר"ז פרק לג. ובכ"מ.

(6) דברים יב, ט.

(7) מגילה י, א. זבחים קיט, א. ירושלמי מגילה סוף פרק א. ראה גם זהר חלק ב רמא, א. רמב, א.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלילמה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו"6, וכ"משיח ודאי" (עי"ז) ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל"7 – נכנס כעת ממש לבית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, הוא מוליך את כל בני" בתוך כלל ישראל לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

בעמדנו באלף הששי עצמו, לאחרי "חצות" האלף, לאחרי שנת ה'ת"ק⁸, ולאחרי הקיצים השונים שכבר חלפו, בשנת תר"ח⁹ ושנת תרס"ו¹⁰, עד – ההכרזה של נשיא דורנו "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" (בשנות תש"א-תש"ג)¹¹, אשר בשנים אלו ניתוסף יותר ויותר בגילוי פנימיות התורה. ובהמשך השנים ניתוסף בזה עוד ועוד, עד – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו בפינה נידחת בעולם, ולא רק שהגיעו לשם התוצאות דהפצת המעינות חוצה, אלא גם המעינות דפנימיות התורה בעצמם.

... כבר סיימו כל הענינים, וביהמ"ק עומד ומוכן למעלה, ועד"ז בנוגע לכל הענינים – כבר "הכל מוכן לסעודה", ישנם כל הענינים מוכנים כבתיבה סגורה ונתנו את התיבה והמפתח שלה לכאו"א מישראל¹²,

הדבר היחידי שעליו מחכים הוא – שיהודי יצעק עוד צעקה, עם עוד בקשה ותביעה ועוד תזכורת: "עד מתי!?!".

ועל ידי זה הוא פועל שמשח צדקנו נכנס עכשיו לבית הכנסת זה, ולוקח את כל בני" כאן בתוך כלל ישראל לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לביהמ"ק השלישי.

שנאמר בשם הרב הקדוש הרלוי"צ מברדיטשוב נ"ע שבשבת חזון מראים את בית המקדש השלישי, זה שנעלה מקודמיו, יבנה במהרה בימינו ע"י משיח צדקנו. (משיחת שבת חזון, תשט"ו)

ב. דובר כבר פעם על כך שהעצבות של "בין המצרים" אינה צריכה להיות בשבת, כי בשבת חייבת לשרור שמחה⁸. יתר על כן: בשבת זו צריכה להיות שמחה יתרה מבשבת אחרת, כדי שלא ייוצר חשש שהעדר השמחה בא משום "בין המצרים".

הסבר הדבר לפי בחינתו הפנימית – הוא: שבת היא מעין לעתיד לבוא – יום שכולו שבת – ומאחר שהגאולה העתידה תהיה הרי במדה שלא יישאר כל רושם של הגלות, אין מקום, לפיכך, בשבת לענין בין המצרים.

אלא שהאמור מהוה הסבר לכך שבשבת אין צריכים להיות ענינים שהם היפוכה של שמחה. ההסבר לכך שבשבת זו צריכה להיות שמחה יתרה מבשבתות אחרות – הוא:

ידוע הרי שהגאולה שלאחר הגלות מביאה למצב נעלה מכפי שהיה לפני הגלות, שכן אם להחזיר את המצב לקדמותו – מה היה צורך בגלות? וכפי שידוע הענין של "סותר על-מנת לבנות": הבנין שלאחר הסתירה גדול מכפי שהיה לפני הסתירה.

– הדברים אמורים, באופן כללי, ביחס לכל גאולה מגלות: המצב לאחר הגאולה נעלה מכפי שהיה לפני הגלות. כלומר – אפילו גאולה שיש אחריה גלות, כגאולת מצרים, גם היא נעלית מכפי שהיה לפני הגלות, משום

בירור הניצוצות שבגלות, דבר המהווה את מטרת הגלות.

– כל שכן הגאולה העתידה, שהיא גאולה שלמה ואמיתית שאין אחריה גלות – ודאי הדבר שגאולה זו יוצרת אור חדש לגמרי, מהות חדשה, שבה אין כל מקום לגלות. אור זה לא היה לפני הגלות, שהרי רואים אנו שלאחר מכן באה הגלות, ואילו בגאולה העתידה "יומשך" ענין עילאי בהחלט, עד שלא יהא אחריו מקום לגלות.

משום כך – בשבת, שהיא מעין לעתיד לבוא יום שכולו שבת, החלה בין המצרים צריכה להיות שמחה יתרה, כי ענינה של שבת זו הוא נתינת כח להפוך את בין המצרים לששון ולשמחה, כי בכוחו של גילוי האור שלעתיד, הנעלה לגמרי מכל ענין הגלות והגאולה, להפוך את בין המצרים עצמם לששון ולשמחה.

מזה גם מובן ההלכה הפסוקה בשלחן ערוך⁹ שבשבת שבין המצרים מותרת סעודת שלמה בשעתו – שהרי בימי שלמה "קיימא סיהרא באשלמותא"¹⁰. בשבת זו באה נתינת כוח שהימים האלו יהפכו לששון ולשמחה.

(משיחת ש"פ מט"מ, תשט"ז)

ג. ראשיתה של בשורת הגלות היתה בברית בין הבתרים, כפי שנאמר שם: "אימה חשכה גדולה גו"¹¹, רמז לארבע הגלויות.

תוכנה של כריתת ברית בין שני אהבים הוא שבכל מצב שייצור, אף כשלא יהיה כל בסיס וטעם לאהבה ואף יהיו גורמים להיפוכה של אהבה, גם אז תתקיים האהבה בתקפה. זה המיוחד בכריתת ברית.

(9) אורח חיים סימן תקנב סעיף י.

(10) זהר חלק א קנ, א. רכג, א"ב. ועוד. ראה גם שמות רבה פרשה טו, כו.

(11) בראשית טו, יב ובבראשית רבה פרשה מד, יז.

(8) תוספות ד"ה מ"ד (מועד קטן כג, ב) מהירושלמי (ברכות פרק ב הלכה ז) וראה ירושלמי מגילה פרק א הלכה ד. ספרי בהעלותך י, י. בה"ג במנין המצות ועוד.

לתקופה בה קיימים נימוקים לאהבה – אין צורך בכריתת ברית. פעולתה של כריתת ברית היא לקיים את האהבה תמיד, משום שאין זו אהבה על פי טעם ודעת (אהבה התלויה בדבר, שכשבוטל דבר – בוטלה האהבה), כי אם אהבה עצמית בלתי מוגבלת.

בעת כריתת הברית מאירה האהבה העצמית שאינה תלויה בדבר – בגלוי, נעשית, איפוא, או כריתת הברית שהאהבה תתקיים תמיד, מבלי להתחשב עם כל שינוי במצב בעתיד.

– לאור האמור בלתי מובן מדוע דווקא בשעת ברית בין הבתרים באה הבשורה על הגלות? גלות היא היפוכה של אהבה, אפילו של אהבה שעל פי טעם ודעת, וכל שכן של אהבה עצמית, וכשמאירה האהבה העצמית – מה מקום או לדבר על הגלות?

לכאורה היה אפשר לתרץ הדבר על-פי מאמר רז"ל¹² ש"בחר אברהם אבינו שעבוד מלכיות כנגד גיהנום", כך שיש טובה בגלות, ולפיכך דובר אודותה בשעת גילוי האהבה.

אלא שאין תירוץ זה מספיק, שכן כשפועלת האהבה בהתגלות, ובמיוחד כשמתגלה אהבה עצמית, אין מקום כלל לדבר לא על גיהנם ולא על שעבוד מלכיות.

ד. אך הדבר יובן לפי הסברת תורת החסידות את תוכנו הפנימי של ענין הגלות, וכך גם יסולק קושי, על פי ה"נגלה", בגמרא ובמדרש.

בגמרא¹³ נאמר כי בזמן של "עת רצון" וכשישראל עושין רצונו של מקום היה מעמד

הכרובים (בבית המקדש) פניהם איש אל אחיו, "כמעט איש ולויות"¹⁴, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום, שאז אין זו עת רצון, היה מעמד הכרובים הפוך.

במדרש¹⁵ נאמר שבשעה שנכנסו הנכרים לקדשי הקדשים ראו את הכרובים פניהם איש אל אחיו, כמעט איש ולויות, ושלחו אותם על פני כל האומות: "ראו למה אומה זו עובדת".

נשאלת איפוא הקושיא: שעת החורבן היתה הרי היפוכה של עת רצון, ומדוע אם כן היה אז מעמד הכרובים – פניהם איש אל אחיו?

בתורת החסידות מוסבר התוכן הפנימי של הגלות, במשל להשפעת הרב לתלמיד:

כשהרב משפיע השכלה לתלמידו הריהו נתון בתשומת לב אל התלמיד. אך כשתוך כדי ההשפעה מבצבץ בשכלו של הרב רעיון חדש – הרי, בטבעה של כל הברקה שכלית, חייב הרב להפנות את דעתו מיד אל ההברקה החדשה, שאם לא כן היא תיעלם ולא יועילו לאחר מכן כל היגיעות. מפני עוצם פנימיות אהבתו של הרב לתלמיד הוא רוצה, איפוא, להתמסר אל ההברקה כדי שיוכל לקלטה, ולהעבירה כעבור זמן גם לתלמיד.

בשעה שהרב מפנה תשומת לבו אל הברקת הרעיון החדש – הרי בה במדה שגדלה תשומת לבו לרעיון כך מתמעטת תשומת הלב לתלמיד ומתמעטת גם ההשפעה.

– ככל שהרעיון החדש נעלה ועמוק יותר צריכה להיות רבה יותר ההתמסרות אליו, ומשום כך גדלה יותר הסחת הדעת מן התלמיד בשעה זו, עד כדי היווצרות ענין של "גלות" ו"חורבן" לדידו של התלמיד.

א געשריי, מיט נאָך אַ בקשה ותביעה און נאָך אַ דערמאָנונג: „עד מתי?!“..

און דורך דעם טוט ער אויף אַז משיח צדקנו קומט אַריין איצטער אין דעם ביהכנס, און נעמט מיט אַלע אידן דאָ בתוך כלל ישראל אין ארצנו הקדושה, ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לביהמ"ק השלישי.

(משיחות ש"פ דברים, שבת חזון, ת"ב (נדחה), י"ד אב (לפני ערבית) ו"א אב תנש"א)

כמדובר לאחרונה כו"כ פעמים, שלפי כל סימני הגאולה "הנה זה (משיח) בא"¹ תיכף ומיד ממש (ומה שמשיח עדיין לא בא אינו מובן כלל).

ענין זה מתחזק יותר כאשר נמצאים כעת בבית משולש, ביהכנס"ס, ביהמ"ד ובית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – שהוא מעין והכנה לבית המקדש השלישי, שאף הוא בית משולש: ביתי בית תפלה², בית תורה (מקום סנהדרין ליד לשכת הגזית³), ובית גמילות חסדים (שנמשכת ע"י) הקרבת הקרבנות⁴.

. . . ובפרט שנוסף לכך ה"ז גם זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן תפלת מנחה, כשנעשית התגברות חדשה ד(לידת ו)מזל משיח צדקנו, ונוסף לזה – בשנת ה'תנש"א, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, עד להנפלאות דהגאולה האמיתית והשלימה (עליהם נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵).

ומכל זה מובן – שזמן זה ומקום זה ה"ה זמן ומקום הכי מסוגלים לביאת משיח צדקנו.

ובפשטות – שיהודי מאמין באמונה שלימה, שמשיח צדקנו, "מלך

14) מלכים א ז, לו.

15) פתיחתא דאיכה רבה ט. יומא נד, ב.

12) בראשית רבה פרשה מד, כא.

13) יומא נד, א. בבא בתרא צט, א.

ובפשטות – אַז אַ איד איז מאמין באמונה שלימה, אַז משיח צדקנו, „מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו”⁶, און אַלס „משיח ודאי” (דורך דעם וואָס „עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל”)⁷ – קומט איצטער ממש אַריין אין דעם בית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ער פירט אַלע אידן בתוך כלל ישראל אין ארץ הקודש, אין ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

שטייענדיק באלף הששי עצמו, לאחרי „חצות” האלף, לאחרי שנת ה’ת”ק⁸, און לאחרי די פאַרשידענע קיצים וואָס זיינען שוין דורך, בשנת תר”ח⁹ ושנת תרס”ו¹⁰, ביז – די הכרזה פון נשיא דורנו „לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה” (בשנות תש”א-תש”ג)¹¹, וואָס בשנים אלו איז אַלץ מערער צוגעקומען אין גילוי פנימיות התורה. ובהמשך השנים איז אין דעם צוגעקומען מערער און מערער, ביז – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו אין אַ פינה נידחת בעולם, און ניט נאָר וואָס דאָרטן האָבן דערגרייכט די תוצאות פון הפצת המעינות חוצה, נאָר אויך די מעינות פון פנימיות התורה בעצמם.

. . . מ’האָט שוין פאַרענדיקט אַלע ענינים, און דער ביהמ”ק איז עומד ומוכן למעלה, ועד”ז בנוגע צו אַלע ענינים – איז שוין „הכל מוכן לסעודה”, מ’האָט אַלע ענינים פאַרטיק ווי אין אַ פאַרמאָכטע תיבה און מ’האָט אָפּגעגעבן די תיבה און איר שליסל צו יעדער איד¹²,

די איינציקע זאָך אויף וואָס מ’וואָרט איז – אַז אַ איד זאָל געבן נאָך

(6) רמב”ם ה’ מלכים פי”א ה”ד.

(7) רמב”ם שם.

(8) ראה ס’ השיחות תש”נ ח”א ע’ 254. וש”נ.

(9) ראה ס’ השיחות תורת שלום ע’ 237. אגרות קודש אדמו”ר מהוריי”צ ח”א ע’ תפה.

(10) ראה שיחת אחש”פ תש”ל (נדפסה בהמשך תרס”ו בהוספות. לקו”ש ח”ו ע’ 209).

(11) „קול קורא” ב”הקריאה והקדושה” תש”א-תש”ג (אגרות קודש אדמו”ר מהוריי”צ ח”ה ע’ שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח”ו ע’ תל ואילך).

(12) ראה לקו”ש חכ”ח ע’ 289. וש”נ.

והפשעים וצריכה הגלות להיות קטנה והולכת.

ואילו במציאות אנו רואים שהגלות גדלה והולכת. רואים אנו זאת בגלות מצרים וגם בגלות הנוכחית.

גלות מצרים: בני ישראל היו במצרים מאתים ועשר שנים. שבע עשרה השנים הראשונות היו טובות מאד, וגם לאחר פטירת יעקב, כל עוד חיו בני יעקב, לא החל עדיין השעבוד. אף לאחר מיתת השבטים החלה מרירות הגלות רק כשנולדה מרים¹⁶, כלומר בשמונים ושש השנים האחרונות, פ”ו – בגימטריא „אלקים”. מתוך 86 שנים אלו הרי גזירת „תבן לא ניתן לעבדיך”¹⁷ היתה בסופן, בקירוב זמן לגאולה: „ומאו באתי אל פרעה וגו’ הרע לעם הזה”¹⁸.

– גם בגלות הנוכחית אנו רואים שככל שהיא נמשכת היא הולכת ומתחזקת, והתגלות האלקות מתמעטת והולכת. בתחלת הגלות היה הגילוי ע”י התנאים, ולאחר מכן באו האמוראים, ובהמשך הזמן הולך וגדל ההעלם, עד שבדורות האחרונים, „עקבתא דמשיחא”, כמעט ואין כל גילוי, ולפיכך הם נקראים בשם עקביים, משום שהעקב הוא אבר שאין בו רוח חיים (בגילוי), כאמור באבות דר’ נתן¹⁹ שהעקב הוא מלאך-המות שבאדם.

מסדר זה מובן, איפוא, שאין הגלות מהוה כפרה לעבירות בלבד, אלא שיש בה גם תוכן פנימי. פנימיות ענין הגלות היא – גילוי אור חדש, שמחמת ההיצמדות אליו באה התרחקות

ברם, אין זה (החורבן והגלות) כי אם בבחינה חיצונית ואילו מבחינת פנימיות הענין הרי כאן תכלית הגילוי, ואדרבה: עצם העובדה שהרב מוכן, משום טובת התלמיד, להפנות תשומת לבו מן התלמיד כדי לקלוט את הרעיון החדש – מוכיח את יקר ערך הרעיון החדש במדה שכדאי ליצור לרגע ענין של גלות וחורבן לגבי התלמיד, ובלבד שבסופו של דבר תהיה האפשרות לגלות לתלמיד את הרעיון החדש.

נמצא, איפוא, שככל שגדול יותר ההעלם מהוה הוא הוכחה למדת גדולתו של הגילוי, ליקר ערך הרעיון, כך שמשום גודל האהבה לתלמיד רוצה הרב לגלותו לו ולכן כדאי לו לגרום לו לפי שעה העלם וסילוק כדי שסוף סוף יקבל את הרעיון החדש.

לפי זה יובן התוכן הפנימי של ענין הגלות – למרות שמבחינה חיצונית הוא גלות וחורבן הרי מבחינה פנימית זו תכלית הגילוי במדה יתרה, התגלות הגאולה העתידה, ולשם התגלות הגאולה העתידה כדאי שיהיה לפי שעה ענין של גלות וחורבן מבחינה חיצונית ובלבד שבסופו של דבר תגיע התגלות הגאולה העתידה.

ה. הוכחה מכרחת לכך שמבחינה פנימית מהווה הגלות גילוי אור – יש למצוא גם בסדר הגלות. בהתבוננות בענין הגלות אפשר לראות שאין כאן רק ענין של כפרה על חטאים, עוונות ופשעים, כי אם יש כאן גם תוכן פנימי.

אילו היה כל ענין הגלות לא יותר מאשר כפרה על חטאים עוונות ופשעים – היה צריך להיות תהליך הגלות בכיוון של „פוחת והולך” מזמן לזמן, שכן עם כל פרק זמן נוסף של גלות מתכפר חלק של החטאים העוונות

(16) שיר השירים רבה פרשה ב, עה”פ כי הנה הסתיו עבר. פסיקתא רבתי פ”ט טו, יא.
(17) שמות ה, טז.
(18) שם כג.
(19) סוף פרק לא.

הוספה בשורת הגאולה

לג.

ווי גערעדט לאחרונה כו"כ פעמים, אַז לויט אַלע סימני הגאולה איז „הנה זה (משיח) בא" תיכף ומיד ממש (און דאָס וואָס משיח איז נאָך ניט געקומען איז אינגאַנצן ניט פאַרשטאַנדיק).

* * *

דער ענין איז נאָך שטאַרקער געפֿינענדיק זיך איצטער אין אַ בית משולש, אַ ביהכנ"ס, ביהמ"ד און בית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – וואָס דאָס איז מעין והכנה צו דעם בית המקדש השלישי, וואָס איז אויך אַ בית משולש: ביתי בית תפלה,² בית תורה (מקום סנהדרין לעבן לשכת הגזית³), און בית גמילות חסדים (וואָס ווערט נמשך דורך) הקרבת הקרבנות⁴.

. . . ובפרט אַז דערצו איז דאָס אויך דער זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן תפלת מנחה, ווען עס ווערט אַ התגברות חדשה פון (לידת ו)מזל משיח צדקנו, און דערצו נאָך – אין דעם יאָר ה'תנש"א, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, ביז די נפלאות פון דער גאולה האמיתית והשלימה (אויף וועלכע עס שטייט „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵).

איז דערפון אַלעם מובן – אַז די איצטיקע צייט און דער דאָזיקער אָרט איז אַ זמן ומקום הכי מסוגל אויף ביאת משיח צדקנו.

(1) שה"ש ב, ת. ובשהש"ר עה"פ.

(2) ישע'י נו, ז.

(3) ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. מכילתא ס"פ יתרו. פרש"י ר"פ משפטים. מדות פ"ה מ"ד. סנהדרין פו, ב (במשנה). רמב"ם הל' סנהדרין פי"ד הי"ב.

(4) ראה בארוכה מכתב בין עשירי בשבט וט"ו בשבט תשמ"ז (לקו"ש חל"א ע' 235 ואילך).

סה"ש תשמ"ז – שיחת ש"פ תרומה. וש"נ.

(5) מיכה ז, טו.

שיחות

דברים

לקוטי

אין בכל זאת להתרשם מכך, מתוך ידיעה שככל שגדל החושך – הוא בא משום ההתקרבות אל אור הגאולה.

כדי להביא את אור הגאולה לידי גילוי בפועל ל"מקבל" כאן למטה נדרשים מן ה"תלמיד" שני דברים: א) הידיעה שההעלם וההסתלקות אינם אלא בחיצוניות, ואילו בפנימיות הם תכלית הגילוי. ב) ההתקשרות והצמאון אל ה"רב", שלמרות שהרב התרחק מבחינה חיצונית – צריך התלמיד להיות שרוי בהתקשרות וצמאון לרב באותה מדה כבשעת ההשפעה, ואף במדה יתרה מזו, כדרך שאדמו"ר הזקן היה אומר בשעת דבקותו: "מי לי בשמים וגו'" – איך וויל זע גאר ניסט, איך וויל ניט דיין גן-עדן, איך וויל ניט דיין עולם הבא כו', איך וויל מער ניט אז דיך אליין"²¹ [בתרגום חפשי: "איני חפץ דבר, לא את גן-העדן שלך, ולא את עולם-הבא שלך כו', איני חפץ אלא אותך לבדך"], וע"י צמאון זה באה התגלות האור החדש אל המקבל, בגאולה העתידה, במהרה בימינו.

(משיחת ש"פ מסו"מ, תשט"ז)

(21) תהילים עג, כה. שרש מצות התפלה להצמח צדק פרק מ.

ההשפעה, ולכן – ככל שגדלה ההיצמדות אל הגאולה העתידה, ככל שמתקרב המשיח, הולכת הגלות ומתגברת.

1. ולפי האמור יובן הנאמר במדרש שבשעה שנכנסו הנכרים לקדש הקדשים ראו את מעמד הכרובים "כמער איש ולויות" – שכן כל ענין הגלות אינו קיים אלא מבחינה חיצונית ובסדר ההשתלשלות, ואילו בפנימיותו אינו אלא שיא של גילוי. לפיכך – בקדש הקדשים, מקום הפנימיות, היה מעמד הכרובים "פניהם איש אל אחיו", כי בפנימיות, זו עת רצון, כמוסבר.

זה גם הטעם לכך שבברית בין הבתרים דובר על הגלות, שכן מבחינה פנימית יש בה תכלית הגילוי. בשעת ברית בין הבתרים, בשעה שהאירה האהבה העצמותית, באה הבשורה בדבר גילוי הגאולה העתידה, אלא שכפי שהדבר בא לידי ביטוי בסדר ההשתלשלות – הרי זה ענין של גלות.

2. ההוראה מן האמור – בעבודת ה', היא:

למרות חושך הגלות, והעבודה שהגלות מתגברת והולכת עד ש"המלכות תהפך למינות"²⁰, חושך שלא היה כמותו מעולם –

(20) סוטה מט, ב.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

☞ ☞ ☞

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד